

a pénz értékében beálló csökkenést nagyobb összegű pénz fizetésével egyenlítő ki. Az aranykoronára kiállított biztosítási kötvénye alapján a fél ma ugyanannyi pengőt kap, mint kapott volna a dollárnak az aranyalapról való letérése és elértéktelenedése előtt. A bíróság a szerződésértelmezés szabályainak segítségével csupán a kötelelem valódi tartalmát állapította meg.

A magyar judikatura, ahol csak lehet, lényegtelennek tekint a dollár értékelésében a washingtoni törvény következtében beállott változásokat és belföldi felek között a marasztalást rendszerint a dollárnak a szerződéskötéskori értékében állapítja meg. Ez a helyes elv érvényesül logikusan a biztosításoknál is.

Dr. Grossmann László.

Igényperben hozott idézést feloldó végzés után új kereset. A Pp. 439. §-a szerint az idézést feloldó végzés ellen igazolásnak helye nincs, de a felperes kérheti az idézés ismétlését. Igényperben azonban az Ét. 46. §-a szerint idézés ismétlésének sincs helye. Ha tehát igényperben a perfelvételi tárgyaláson a felperes mulasztása következtében az alperes kérelmére az idézés feloldatik, úgy a mulasztás orvoslása ki van zárva. Egész más lapra tartozik az, hogy az idézést feloldó végzés ellen felfolyamodásnak van helye, — és pedig Magyary szerint (Polgári perjog 515. o.) csak a költségben marasztaló része ellen, épp ezért az idézést feloldó végzés szerinte a feloldást tartalmazó részben azonnal jogerőre emelkedik. Kovács Marczell szerint viszont (a Pp. magyarázata 926. o.) felfolyamodásnak a költség kérdésén kívül helye van annak a kérdésében is, hogy a mulasztás tényleg fennforgott-e, vagy hogy az alperes kérelme nélkül történt-e az idézés feloldása. Akár Magyary, akár Kovács álláspontját fogadjuk el, az idézést feloldó végzés ellen benyújtott felfolyamodás jogorvoslati körét illetőleg, — az biztos, hogy az igényperben történt tényleges mulasztás esetén a felfolyamodás sem nyújt lehetőséget a per érdemi folytatására és elbírálására.

Az igényperben a felperesi mulasztás orvosolhatatlanságának a következményeképpen az a gyakorlat alakult ki, hogy a felperes idézés feloldása esetén új keresetet nyújt be. Az elsőfokú bíróságok a második kereset megindítását kivétel nélkül perrendszerünek fogadják el, mert az idézés feloldása nem a kereset érdemleges elutasítása, hanem csak feloldás (absolutio ab instantia), tehát ítélt dolgot nem létesít és így a második per lefolytatásának akadálya nincs.

Ezzel szemben az igényperben idézés feloldása után új kereset benyújtásának megengedettséget vitatja a budapesti kir. Törvényszék 24-es számú fellebbezési tanácsa, a 24. Pf. 3189/1935. számú másodfokú ítéletében:

„Az Ét. 46. §-a értelmében igényperben az igénylő az idézés ismétlését nem kérheti és perújítással sem élhet. Ezen szigorú megszorító rendelkezések nyilvánvaló kijátszására vezetne, ha a perfelvételi tárgyalást elmulasztó felperes az idézés ismétlésének kérése

helyett és a perújítási tilalom megkerülésével ugyanazon alperes ellen ugyanazon ingók feloldása iránt újabb pert tehetne folyamatba."

Az ítélet szerint tehát az Ét. 46. §-a szigorú megszorító tiltó szabály, mely az igényperben a felperes által a perfelvételi tárgyaláson elkövetett mulasztásnak bárminéven nevezendő orvoslását kizárja. A második kereset nem más, mint a mulasztás következményeinek burkolt formában megkísérelt orvoslása. Minthogy pedig felperes egy tiltó jogszabály célját, az idézés ismétlésének tilalmát kerülő úton próbálja kijátszani, — tilos maga a kerülő út is, vagyis nemcsak az idézés ismétlésének de második per folyamatba tételének sincs helye. Ez a jogelv a gyakorlatban annyit jelent, hogy az igényperben egy alaki hiba következtében a jogrend az igénylőre a leg súlyosabb büntetést szabja ki: végérvényesen megtagadja az anyagi igazság kiderítésének lehetőségét. Éppen a nagyon súlyos következményre való tekintettel vizsgálat tárgyává kell tennünk, hogy tényleg ez volt-e a törvény célja.

A törvény céljának megállapítására egy összehasonlítás nyújt lehetőséget. Vizsgáljunk kell azt, hogy az idézés ismétlése és új kereset benyújtása ugyanazon körülmények között történhetik-e és ugyanazon hatást váltják-e ki, — mert ha igen, úgy az azonosság következtében egész természetes, hogy ami az idézés ismétlésére vonatkozik, az vonatkozik az új keresetre is, mert annak igazán nem volna értelme, hogy a Pp. az egyik intézményének igénybevitelét az igényper esetén megtiltsa akkor, amikor ugyanaz a hatás ugyanolyan körülmények között egy másik intézménynek segítségével előidézhető.

Rendes per esetén idézés feloldása után a perbe vitt ügy további érvényesítésére a törvény két módot ad: az idézés ismétlésének kérését az elmulasztott határnaptól számított 15 napon belül — és az új perlést —. Előnyösebb az első lehetőség abból a szempontból, hogy a keresetlevél benyújtásának és a perindításnak hatásai fennmaradnak. Ennek különösen az igénypernél volna nagy jelentősége, mert így az igényper halasztó hatálya fenntartható volna. A törvény talán csak azért tiltja az idézés ismétlését, hogy annak az elhúzási lehetőségnek vegye elejét, hogy a felperes elmulasztassa a perfelvételi határnapot, de új idézést kérve az igénykereset halasztó hatályát fenntarthatassa — és ezzel a hitelezők kielégítését időbelileg kitölthassa? Ezzel szemben pedig megengedné az újból perlést, mert ezzel az igényper halasztó hatálya fenn nem tartható? Ez az elképzelés két okból sem helytálló. Egyrészt elképzelhető az is, hogy az igénykereset perfelvételi határnapja oly gyorsan tűzetik ki, hogy annak elmulasztása után benyújtott második kereset is a 15 napon belül esik, tehát a második kereset is halasztó hatályú lesz. Másrészt, ha a törvény az igényper halasztó hatályának a fenti taktikázás segítségével való időbeli kitölését akarta volna megakadályozni, akkor nem az idézés ismétlését tiltotta volna meg, hanem a

második igénykeresettől a halasztó hatályt megvonta volna. Az eredetileg is már nem halasztó hatályú igénykeresetnél pedig az idézés ismétlése teljesen analóg az új perléssel, mert halasztó hatályról már egyiknél sem lehet többé szó.

Másrészt előnyösebb az új kereset az idézés ismétlésénél azon szempontból, hogy a megelőző per megszűnése után is benyújtható. Látjuk tehát, hogy az idézés ismétlése a felperesre nézve nem kedvezőbb, mint az új perlés, sőt az utóbbi a fentiek szerint előnyösebb is. Az pedig teljesen elképzelhetetlen, hogy midőn a perrend a felperest mulasztásáért büntetni akarja, akkor az idézés ismétlését tiltja a nála kedvezőbb új perlést pedig nem.

Az idézés ismétlése és az új perlés közti összehasonlítás tehát arra az eredményre vezet, hogy azonosságuk következtében ugyanaz vonatkozik az új perlésre is, mint az idézés ismétlésére. A mulasztás új per formájában való orvoslásának tilalma különben is szervesen illeszkedik az Ét. 46. §-ának és az igényper általános konstrukciójának szellemébe. Az igényper egész felépítése ugyanis azt a célt szolgálja, hogy a hitelező kielégítésének időbeli elodázását a lehetőségekhez képest megakadályozza. Épp ezért az Ét. 46. §-a tiltja az igénylő oldalán az igazolást az idézés ismétlését és a perújítást. Aból, hogy a felperest megillető összes jogorvoslati lehetőségeket kizárja, kivéve természetesen a fellebbezést és felülvizsgálatot, nyilvánvaló, hogy a mulasztás orvoslásának bármely formában való megkísérlését, így az új keresetben érvényesített burkolt formáját is tiltja, mert az új per megengedettsége egy tiltó jogszabály rendelkezéseinek kerülő úton való kijátszására vezetne. *Dr. Weltner Andor.*

UGYVÉDSÉG — JOGÉLET.

Az ügyvédi rendtartás tervezetéről.

Irta: Dr. Beck Salamon.

Ihering az emberi cselekvésnek — és a jogfejlődésnek — két motorját ismeri fel: az éhséget és a szeretetet.

Mintha ennek a tervezetnek csak az egyik motorja — az éhség — volna működésben. A szeretet — az ügyvéd iránti szeretet, a foglalkozás szeretete, sőt a szabadságjogok, a függetlenség eszmei javainak szeretete — mint hajtóerő, nem működik.

Az éhség két eltérő irányban is hajtja a tervezet rendelkezéseit.

Az ügyvédi túlzásfoltosság vélt orvos-szere: a facultativ numerus clausus, a megelőzés, leküzdés irányában, az ügyvédi biztosíték — a ténymegállapítás, a ténymegállapításból folyó következtetések levonása irányában áll az éhségmotívum talapatán. Az ügyvédi biztosíték felismeri léte-